

NOTES VICENTINES

per Carles Salvador

S'han escrit, s'escriuen i s'escriuran molts versos fent aconsonantar el mot *Vicent* amb altres terminats en *-ent* (*gent, talent, intel·ligent, etc.*) quan en realitat són asonants puix que la *e* de *Vicent* és pronunciada tancada. No aconsonanten, doncs.

Però això és ací a la Ciutat de València i a altres comarques... i no a totes. Al Maestrat, per exemple, que també va visitar fra Vicent Ferrer, resulta que la *e* de *Vicent* es pronuncia tancada, com la *e* de *calent*.

Poden tranquil·litzar-se els poetes que tinguen certs escrúpols prosòdics.

Sembla que es posa en dubte que Sant Vicent Ferrer naixquera al Pouet, és dir, a la casa del carrer de la Mar tradicionalment coneguda per la Casa Natalícia.

Ho hem sentit a un docte erudit, historiador seriós, home molt afectat a la investigació documental. Deia:

—Si la muralla medieval arribava a l'antiga plaça de la Congregació — avui de Sant Vicent Ferrer — la casa del Pouet estaria fora murs, en el camí de la Mar. Essent el pare del Sant un notari i un home principal de la Ciutat és extrany que viquera més allà de la muralla, allunyat del centre i exposat a certes incomoditats. Jo m'incline a creure que la casa on naixqué Sant Vicent és la del carrer del Miquelet, avui número 5.

—I tot açò ¿perquè no ho exposeu públicament? —van preguntar-li incitant-lo a escriure un article.

—Es que les tradicions són les tradicions, sap? —va respondre.

Quant es contempen certes imatges de San Vicent Ferrer —jovenet, pàl·lid, delicat, d'una bel·lestat quasi femenina— hom pensa que aquell a qui representa fóra incapaç d'una vida tan plena, tan viatgera, tan enèrgica, com fón la de fra Vicent.

Gràcies a Déu no tota la iconografia vicentina patix del mal enunciat. Els gravats antics, per ex. mpie.

En les representacions per infants de «miracles» vicentins sol acompanyar el Sant un personatge vestit de frare dominicà que és aquell qui «fa riure», és a dir, l'encarregat del paper còmic, i es nomena el «Motiló».

Dir «frare motiló» és igual que dir «llec», segons els Dicionaris, encara que P. Fabra no enregistra aquest mot. No obstant l'«Aguiló» diu: «En els avalots de 1612 a València sobre el Beat Simó els amotinats cridaven al bisbe: «Motiló» perquè no volia admetre el culte de dit Simó».

I en aquest sentit el vocable «motiló» és un despectiu, quasi un insult. Ens cal dir que encara s'usa despectivament a València, fora de les representacions de miracles vicentins.

L' Àngel Sant Vicent Ferrer

Un sant del segle catorze,
Per a perpétua memòria,
Escrigué la vera història
D' este miraclos succés;
El món estava perdut
I tanta maldat hi había,
Que tan sols se salvaria,
Si un Sant o un Àngel vingués.

I en mitat del mateix segle
Valencia estava esperant,
D' un Àngel i d' un gran Sant
El miraclos naixement...
Precedit de maravelles
Va ocórrir en ca un notari
El succés extraordinari,
De la manera següent:

Obrint-se un gran finestral
En l' esfera, extensa y blava...
A nostres ulls se mostrava
Tota la glòria del cel;
I amb les ales grans i esteses,
Àngels i àngels d' allí eixien,
Volaven i relluïen,
Com si fos cascú un estel.

I en gaudiosa processó
A Valencia van baixar,
I en el carrer de la Mar,
Festa els àngels varen fer...
Cantaven himnes de glòria
De celéstica harmonia,
Al mateix temps que naixia
L' àngel, Vicent Ferrer.

Un àngel ens ha naixcut!:
Es un àngel! —la gent crida,—
Que, abans de vindre a la vida,

Vista a una cega ha donat...!
Que volant per tot el món,
Demanant a Déu clemència
I predicant penitència,
Sa mare ja l' ha ensomiat...!

Es un àngel, diu el Cel.
Un àngel, canten ufanes
Tocant al vol les campanes
Sens tocar-les campaner.
I canten a cor els àngels,
Que el que ha naixcut en la terra
Farà al dimoni la guerra,
I àngel també ha de ser.

Serà un àngel, serà un àngel
Que viurà d' amor diví;
Serà un àngel-serafí,
Ulls encesos i ales d' or...
Un àngel, pel perfum
I blancor de sa puresa,
Per la bondat i bellesa
De son ànima i son cor.

Serà l' àngel del Juí,
Que tocant llarga trompeta
Anunciará que es completa
Ja la ira del Senyor...
Sa veu, per les quatre bandes
De tot el món, serà oida,
I la gent arrepençada
De Déu mainará el rigor.

Serà l' àngel de la Pau
De l' Europa dividida...
Donará alegria i vida
A l' Esglesia i als Estats...
Ell, fondrà en un sol amor
Les malvolences humanes,
I viuran com a germanes
Les enemigues ciutats.

Toqueu, campanes, al vol;
Canteu, àngels, d' alegria;
Canteu vostra melodia,
Que naixqué l' àngel de Déu.
Canteu a cor, àngels tots,
Els que heu baixat de la Glòria;
Hui comença nostra història:
Polseu les arpes, canteu.

¿No sentiu l' alegre festa?
Toqueu, repiqueu ufanes,
I voltegeu, oh campanes!
Sens tocar-vos campaner.
Que hi ha motius d' alegria,
Perque ha naixcut en la terra,
Qui farà al dimoni guerra.
L' àngel SAN VICENT FERRER

Eugeni Almenar. Sch. P.